

OLIVER TWIST

CHARLES DICKENS



İlköğretime tavsiyeli
100 temel eserden

DÜNYA KLASİKLERİ - 35

Küçük Oliver

Adını bilmediğimiz bir şehirde evler arasında bir ev vardı. Parası olmayanlar, yaşayacak yer bulamayan zavallılar oraya sığınarlardı. İşte Oliver Twist adlı çocuk da bu yoksullar evinde doğdu.

Çocuğun ilk ağlaması duyulur duyulmaz genç anne, güçsüzce başını yastıktan kaldırıp, şu sözleri mırıldandı:

– Ne olur bana çocuğumu gösterin! Hiç olmazsa yavrumun yüzünü gördükten sonra öleyim.

O sırada yüzünü şömineden yana çevirmiş olarak oturan doktor, ısınıyordu. Genç kadının sesini duyunca ayağa kalktı. Yatağın başucuna yaklaşır şefkat dolu bir sesle:

–Hayır, hayır daha ölümden söz etmemelisiniz, dedi.
Hastabakıcı da söze karıştı.

Genç kadın başını salladı ve çocuğa doğru ellerini uzattı. Doktor, çocuğu, kadının kollarının arasına bıraktı. Kadın, soğuk, beyaz dudaklarını bebeğinin yüzüne değdirdi. Ellerini çocuğun yüzünde dolaştırdı.

Zavallı kadın hayatını kaybetmişti.

Doktor:

– Öldü, dedi.

Hastabakıcı çocuğu, ölünün kollarından ayırırken:

– Zavallı kadıncağız! Zavallı çocuk, diye mırıldandı.

Doktor sapkasını başına, eldivenlerini de ellerine geçirirken sordu:

– Çok güzel bir kadındı. Buraya nereden geldi?

Hastabakıcı cevap verdi:

– Onu buraya dün gece getirdiler. Sokakta bulmuşlar. O kadar yol yürümüş ki, geldiğinde ayakkabıları paramparçaydı. Kimse onun, nereden geldiğini ve nereye gitmekte olduğunu bilmiyor.

Doktor ölünün sol elini kaldırdı:

– Hep aynı hikâyeye. Parmağında evlilik yüzüğü yok. Demek ki evli değilmiş. Neyse, iyi geceler.

Birden bebek ağlamaya başladı. Sanki kendisinin kimsesiz olduğunu, yoksullar evindekilerin ellerine bırakılacağını biliyormuş gibi acı acı ağladı.

Doktor gidince hastabakıcı da şöminenin önündeki bir sandalyeye oturarak, bebeği giydirmeye başladı. Bu giyecekler, yoksullar evinde doğan anasız babasız çocuklar için kullanılırdı.

Daha sonra çocuk, kendisi gibi kimsesiz çocukların yaşadığı eve gönderildi. Burası bir yetimhaneydi. Burada çocuklara Bayan Man adında yaşlı bir kadın bakıyordu. Fakat bu kötü yürekli kadın çocuklara iyi bakmıyordu. Çocuklar için verilen birkaç kuruş paranın büyük bir kısmını kendisine alırdı. Çocuklara o kadar az gıda verirdi ki, çoğu açlıktan hastalanırdı. Oliver de solgun yüzlü, zayıf bir çocuk olarak büyüyordu.

Oliver dokuz yaşına basmıştı. Bir gün iki arkadaşıyla birlikte Bayan Man'a karınlarının zil çaldığını söylediler. Bayan Man da onları bir güzel dövüp karanlık bir odaya kapatıverdi.

Bu sırada Bayan Man, yoksullar evi müdürü Bay Bumble'in bahçe kapısını açmaya çalıştığını görünce çok şaşırdı. Yanında çalışmakta olan kıza, odaya kapatıldığı üç çocuğu serbest bırakmasını emretti. Sonra başını pencereden çıkarıp bağırdı:

– Ne güzel bir sürpriz? Gözlerime inanamıyorum. Sizi buraya hangi rüzgâr attı? Ziyaretinize ne kadar sevindim bilemezsiniz.

Bay Bumble şişman, çok sinirli bir adamdı. Bayan Man hemen dışarı fırladı. Koşarak bahçe kapısını açtı:

– Bahçe kapısının içerden sürgülendiğini unutmuşum. Çocukları düşündüğüm için çok dikkatli davranmam gerekiyor. Bayım girin içeri lütfen.

Bayan Man misafirini küçük bir salona aldı. Oturması için yer gösterdi. Şapkası ile bastonunu bir masanın üzerine koydu. Bay Bumble alnında biriken terleri silerken gülümsedi.

Bayan Man:

– Herhalde yapacağım teklifle sizi gücendirmiş olmayacağım. Çok yol yürüdünüz. Acaba bir şeyler içer misiniz?

– Hayır teşekkür ederim. Bir damla bile içmem.

Bayan Man misafirinin bir şeyler içmek istediğini anlamakta gecikmedi.

– Bana kalırsa bir şeyler içmek size iyi gelecek.

Bay Bumble öksürdü:

– Peki, ikramınızı kabul ediyorum.

Bay Bumble elindeki yudumlarken kadına övgü dolu sözler söylemeyi de unutmuyordu:

– Siz çok merhametli bir kadınsınız. Çocuklara göstermiş olduğunuz yakınlığı en kısa zamanda bir raporla bildireceğim.

Sonra cebinden deri kaplı bir defter çıkardı:

– Artık iş meselesini görüşebiliriz. Oliver adındaki çocuk bugün dokuz yaşına basmış bulunuyor.

Bayan Man:

– Evet, efendim, dedi.

Bay Bumble:

– Oliver’in babasını bulamadık. Annesi hakkında da bilgimiz yok.

– Öyleyse çocuğun adını kim koydu.

Bay Bumble gururlanarak:

– Ben koydum, dedi. Çocukların adını harf sırasına göre koyarız. Bundan önce sırada S harfi vardı. O çocuğa Swuble adını verdim. Bu çocuk doğduğunda T harfi vardı. Buna da Twist adını verdim. Bundan sonrakinin adı Unvin olacak. Harf sırası bittikten sonra yine başa dönüp A harfinden başlayacağız, dedi.

Bayan Man:

– Zekanıza hayran kaldım, dedi.

Bay Bumble bu sözlerden çok hoşlandı:

– Şimdi işimize bakalım, dedi. Çocuk artık burada kalamayacak. Onu yeniden yoksullar evine götüreceğim. Buraya bu iş için geldim.

– Şimdi getiririm, diyerek odadan çıktı Bayan Man.

Bayan Man, Oliver’i getirdi. Ellerini, yüzünü yıkadı.

– İçerdeki bayı selâmla, dedi.

Oliver içeri girince karşısındaki adamı başıyla selamladı. Bay Bumble:

– Gel bakalım delikanlı, dedi. Seni buradan götürmek için geldim.

Oliver bunu duyduğuna öyle sevinmişti ki! Kendisini nereye götürürlerse götürsünler, memnuniyetle geleceğini söyleyecekti. Fakat Bayan Man'ın gözleriyle karşılaştı. Bay Bumble'in arkasında durmuş, ona kötü kötü bakıyordu. Çocuk durumu fark edince sözü değiştirdi:

– Bayan Man da benimle birlikte gelebilir mi?

– Hayır, gelemes. Ama ara sıra yoksullar evine gelip seni ziyaret edebilir.

Oliver küçüktü ama yine de Bayan Man'dan ayrılacağı için üzülyormuş gibi rol yapmaya başladı. Az sonra gözlerinden yaşlar boşalmaya başladı. Zaten onun için ağlamak o kadar da zor bir iş değildi. Çünkü hem çok zayıftı hem de çok açtı.

Bayan Man ona sarıldı, defalarca öptü. Ayrıca yoksullar evine gittiği zaman açlığını kimse anlamasın diye de eline terayağlı bir ekmek tutuşturuverdi.

Oliver bir elinde yağlı ekmeği, başında küçük şapkası ile Bay Bumble'i izledi. Bir tek günün bile mutlu geçmediği o uğursuz evden ayrıldı. Ama yine de bahçe kapısı son defa kapandığında Oliver içinde çocukça bir üzüntü duydu.

Şimdi kendisi gibi perişan durumda olan çocukluk arkadaşlarını bırakıp, tek bir tatlı söz duymadığı bu yoksulluk yuvasından uzaklaşıyordu. Ve koskoca dünyadaki yalnızlığının acısını ilk defa olarak çocuk kalbinde hisseder gibi oldu.

İşte böylece Oliver, sevgiden yoksun yaşadığı evden ayrılmıştı. Yeniden doğduğu yoksullar evine dönmüş oldu.

Yolda Bay Bumble ona yoksullar evinin kuralları ve idare heyeti hakkında bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Oliver ise pek bir şey anlamadan kafasını sallıyordu.

Bay Bumble yoksullar evinin kapısından girer girmez onu geniş, beyaz boyalı bir odaya sürükledi. Sekiz on kişi bir masanın etrafında oturuyorlardı. Masanın başındaki adam diğerlerinden daha yüksek bir koltuğa oturmuştu. Yuvarlak ve kırmızı yüzlü adam, bakışlarını Oliver'e çevirdi:

Bay Bumble çocuğu arkadan dürterek:

– İdare heyetini selamla, dedi.

Oliver gözlerinde birikmiş olan iki üç damla yaş silip masaya doğru eğildi.

Yüksek koltukta oturan bay sordu:

– Çocuğum, adın ne senin?

Oliver karşısında yüzler görünce şaşırıldı. Korkusundan titredi. Bay Bumble onu tekrar dürtünce çocuğun canı acıdı. Ağlamaya başladı. Hem korku hem de acı içinde bocalayan Oliver titrek ve çok yavaş bir sesle cevap verdi.

– Oliver efendim, dedi. Oliver Twist!

Yüksek koltukta oturan adamın sesi tekrar duyuldu:

– Çocuğum beni dinle. Kimsesiz olduğunu biliyorsun, değil mi?

Oliver şaşkın şaşkın:

– Bayım, o da ne demek?

Beyaz ceketli bir adam:

– Bana kalırsa bu çocuk aptalın teki, dedi.

İlk konuşan adam onu susturdu ve sözlerine kaldığı yerden devam etti:

– Annesiz ve babasız olduğunu, yoksullar evinde büyütüldüğünü biliyorsun, değil mi?

Oliver acı acı ağlayarak cevap verdi:

– Evet, bayım.

Beyaz ceketli adam yine söze karıştı:

– Neden ağlıyorsun?

Adam bu durumun olağanüstü bir şey olduğundan emindi. Çocuğun ağlaması için ne gibi bir sebep olabilir ki?

Başka bir bay da:

– Herhalde her gece dua ederken sana bakanları, seni besleyenleri unutmuyorsundur. Her çocuk böyle yapar çünkü.

Çocuk kekeleyerek cevap verdi:

– Evet, bayım.

Aslında öğretilmediğinden Oliver'in böyle bir alışkanlığı yoktu.

Yüksek koltukta oturmakta olan kırmızı yüzlü adam:

– Neyse. Sen buraya öğrenim görmek için geldin.

Beyaz ceketli adam da onun ertesi sabah altıda kalıp üstünü toplamaya başlayacağını söyledi.

Oliver tek tek hepsini selamladıktan sonra büyük bir koğuşa götürüldü. Az sonra kendisini sert olan yatağının üzerine atıp hıçkırarak ağlamaya başladı.